

VYSOKÁ ŠKOLA ZDRAVOTNÍCTVA A SOCIÁLNEJ PRÁCE SV. ALŽBETY, BRATISLAVA

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma habilitačnej práce: *Adherencia pacientov s chronickým srdcovým zlyhávaním k nefarmakologickej liečbe.*

Autor: *PhDr. Jana Šulcová PhD.*

Oponent: *prof. PhDr. Ľubica Libová PhD., MPH.*

Odbor: *Ošetrovateľstvo*

Pripomienky k habilitačnej práci: (školiteľ nekladie otázky)

Názov habilitačnej práce: Adherencia pacientov s chronickým srdcovým zlyhávaním k nefarmakologickej liečbe

Uchádzačka: PhDr. Jana Šulcová, PhD.

Vysoká škola: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n.o.

Stupeň odbornej kvalifikácie: docent (doc.)

Rozsah práce: 158 strán

CRZP 3,37% práca nemá znaky plagiatu

Prácu hodnotím 93 bodov „B“

Rok predloženia: 2026

Oponent: prof. PhDr. Ľubica Libová PhD., MPH

Aktuálnosť a význam zvolenej témy

Chronické srdcové zlyhávanie (CHS) je dominantnou témou súčasnej kardiológie a ošetrovateľstva. Predložená habilitačná práca reaguje na kritický bod manažmentu tohto ochorenia – prechod pacienta z ústavnej starostlivosti do domáceho prostredia kde úspech liečby závisí od jeho vlastného správania (self-manažmentu).

Uchádzačka správne poukazuje na to, že samotná farmakoterapia bez dodržiavania nefarmakologických režimových opatrení nepostačuje na stabilizáciu zdravotného stavu pacienta. Téma je vysoko aktuálna. Rieši problematiku vysokého počtu odvrátených rehospitalizácií, ktoré preťažujú zdravotný systém.

Empirická časť

Výskum bol realizovaný ako kvantitatívna štúdia, realizovaná od 2.3 do 15.7.2026, metódou dotazníka. Dotazník sa skladal zo štandardizovaného dotazníka EHFSBS-9, ako hlavný validovaný nástroj, ktorý meria širší konštrukt než samotnú adherenciu – zahŕňa dodržiavanie režimu aj reakcie pacienta na zhoršenie príznakov a položky vlastnej konštrukcie na doplnenie zdravotnej gramotnosti, vedomosti o ochorení, edukácii sestier. Dotazník obsahoval 22 položiek, ktoré boli zamerané na zistenie sociodemografických položiek, štandardizovaných položiek EHFSBS-9, a doplňujúcich položiek vlastnej konštrukcie. Údaje autorka vzájomne porovnávala a analyzovala. Hlavným meracím nástrojom výskumu bola štandardizovaná Európska škála správania pri sebastarostlivosti pacientov so srdcovým zlyhávaním (European Heart Failure Self-care Behavior Scale – EHFSBS9) a ten uchádzačka vhodne doplnila o dotazník vlastnej konštrukcie. Táto kombinácia umožnila zachytiť nielen celkovú mieru self-care, ale aj špecifické regionálne či socio-ekonomické podmienky slovenských pacientov.

Na výskumné šetrenie autorka použila 280 dotazníkov. Každý dotazník zapísala do tabuľky pomocou softwaru Microsoft Excel 2019. Na prenesenie údajov zo súboru použila program SPSS IBM verzia 18. Využila deskriptívnu štatistiku, ktorá sa používa na určenie vzťahu medzi dvoma premennými. Taktiež aj induktívnu štatistiku Mann Whitney test (Mean Rank, Sum of Ranks) a Kruskal Wallis test na vyhodnotenie hypotéz, Chi-Square Test. Vnútna konzistencia (reliabilita) bola posudzovaná pomocou dvoch indikátorov – tradičného Cronbachovho koeficienta alpha a McDonaldovho koeficienta omega. Práca sa opiera o multidimenzionálny model adherence WHO. To svedčí o hlbokom teoretickom ukotvení výskumu. Sledované faktory tak neboli izolované, ale hodnotené v komplexných súvislostiach (sociálno-ekonomické faktory, stav pacienta, terapia, zdravotnícky systém).

Hlavné výsledky a prínos pre ošetrovateľskú vedu

Výsledky empirickej časti prinášajú exaktné dôkazy o nízkej miere adherence k špecifickým opatreniam. Ide najmä o:

Striktnú reštrikciu sodíka a tekutín.

Pravidelné denné monitorovanie telesnej hmotnosti (kľúčové pre včasnú detekciu retencie tekutín).

Realizáciu primeranej pohybovej aktivity.

Uchádzačka jasne identifikovala rizikové skupiny pacientov so sklonom k non-adherencii. Sú to najmä seniori s kognitívnym deficitom a pacienti s nízkou zdravotnou gramotnosťou. Významným prínosom práce je presné definovanie riešení. Autorka navrhuje implementáciu štruktúrovaných edukačných programov, využívanie metódy spätného overenia poznatkov (teach-back method) a cieľnú integráciu rodinných príslušníkov do procesu starostlivosti.

Pripomienky a konštruktívna kritika

Práca spĺňa formálne aj obsahové náležitosti habilitačného spisu. K empirickej časti uvádzam nasledujúcu pripomienku:

Vzhľadom na to, že práca analyzuje aj prínos pokročilých foriem manažmentu (telemonitoring, štruktúrovaná telefonická podpora), bolo by prínosné v empirickej časti detailnejšie kvantifikovať, koľko percent pacientov z výskumného súboru malo reálnu osobnú skúsenosť s týmito technológiami, a ako táto skúsenosť korelovala s ich výsledným skóre v dotazníku EHFSBS-9.

Otázky k obhajobe habilitačnej práce

1. Metóda spätného overenia (teach-back method): Vo výsledkoch ju označujete za kľúčovú pre dlhodobú udržateľnosť návykov. Aké sú najväčšie časové a komunikačné bariéry sestry pri realizácii tejto metódy v reálnej, často personálne poddimenzovanej klinickej praxi na Slovensku?

2. Telemonitoring a telefonická podpora: Na základe Vašich zistení, sú slovenskí pacienti s CHS vo vyššom veku (geriatrickí pacienti) dostatočne technicky zdatní a otvorení prijať prvky telemedicíny, alebo je u nich nutné orientovať sa výhradne na osobný kontakt a zapojenie rodiny?

3. Požiadali ste autora dotazníka European Heart Failure Self-care Behavior Scale – EHFSBS9 o jeho použitie vo vašej práci?

Záver Habilitačná práca PhDr. Jany Šulcovej, PhD. je uceleným, metodologicky zvládnutým a vedeckým dielom. Autorka preukázala dostatočnú mieru akademickej erudície. Dokázala prepojiť teoretické koncepty s ošetrovateľskou realitou a priniesť návrhy na optimalizáciu starostlivosti o pacientov s chronickým srdcovým zlyhávaním. Chýbajú ju tam však určité reálne aj použiteľné edukačné materiály, ktoré ste uviedli v odporúčaniach pre prax, ktoré spesťria aj vašu prácu. Práca spĺňa

všetky kritériá kladené na habilitačné práce podľa platných kritérií VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave.
Na základe predloženého spisu odporúčam habilitačnú prácu na obhajobu a navrhujem udelenie vedecko-pedagogického titulu docent (doc.) v odbore ošetrovateľstvo po zodpovedaní otázok.

Miesto a dátum

Podpis